

	Kapitel 10	
	<i>Judarna och rättfärdigheten</i>	
10:1 Ἀδελφοί, ἡ μὲν εὐδοκία τῆς ἐμῆς καρδίας καὶ ἡ δέησις πρὸς τὸν θεὸν ὑπὲρ αὐτῶν εἰς σωτηρίαν.	1 Bröder, mitt hjärtas önskan och min bön till Gud är att de skall bli räddade.	Paulus vill tydliggöra att hans önskan och bön är att Israels folk ska bli räddade. Vi har sett det tydligt i hans många beskrivningar om Israels folk, att de är det utkorade folk, men att Gud nu också har gjort hedningarna som en del av hans folk enligt de bibelord som Paulus citerar från Hosea och Jesaja.
10:2 μαρτυρῶ γὰρ αὐτοῖς ὅτι ζῆλον θεοῦ ἔχουσιν ἀλλ' οὐ κατ' ἐπίγνωσιν·	2 Jag kan vittna om ivern i deras gudstro, men de saknar den rätta insikten.	Det är inte fel på gudstron enligt Paulus, det är insikten om Guds rättfärdighet som de inte har. De har fastnat i lagrättfärdigheten trots att Bibeln också har med Guds plan till frälsning som Israels folk inte har förstått. Guds planer är annorlunda än våra. Gud gav Abraham och hans söner Israels land, ändå gällde utkorelsen endast Jakobs söner och de fördes ut ur landet till Egypten i 430 år för att sedan återvända till Israels land. Guds planer är annorlunda, men insikten om det hade inte Israels folk, i alla fall inte vid den tiden.
10:3 ἀγνοοῦντες γὰρ τὴν τοῦ θεοῦ δικαιοσύνην καὶ τὴν ἰδίαν [δικαιοσύνην] ζητοῦντες στήσαι, τῇ δικαιοσύνῃ τοῦ θεοῦ οὐχ ὑπετάγησαν.	3 De vet inte vad rättfärdighet från Gud vill säga utan söker hävda sin egen, och därför har de inte underordnat sig rättfärdigheten från Gud.	Israels folk hade råkat ut för en teologisk misstag trots att de hade hela sin historia med sig. Paulus beskriver det helt rätt. Det handlar om rättfärdigheten från Gud, att lyssna till Gud och följa Guds vilja. I deras historia kunde de se vad som hände de gånger de följde Gud och de gånger, som var ganska många, då de inte gjorde det. Den teologiska misstaget är helt enkelt att göra något till sitt eget som egentligen tillhör Gud. I detta fall är det rättfärdigheten, den blev istället omgjord till högfärdighet och det funkar inte inför Gud.
10:4 τέλος γὰρ νόμου Χριστὸς εἰς δικαιοσύνην παντὶ τῷ πιστεύοντι.	4 Kristus är slutet på lagen, så att var och en som tror kan bli rättfärdig.	Här pekar Paulus på något oerhört. Kristus är slutet (eller målet) för lagen. Han utvecklar det här ännu tydligare i Gal 3 och har redan förklarat lagens betydelse tidigare i Rom 7-8, så denna vers kan ses mer som en slutsats från tidigare utläggningar och inte något helt nytt. Men han har också tidigare gjort klart lagens betydelse. Det är inte så att lagen har upphört och inte gäller för dem som tror på Kristus. Lagen ger klarhet för vår gamla människa och påvisar synden i mitt liv. Det är något jag behöver för att kunna bekänna mina synder och ta emot förlåtelse och rättfärdigheten från Gud genom tron på Jesus Kristus, som förlåter och rättfärdiggör.
10:5 Μωϋσῆς γὰρ γράφει τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ [τοῦ] νόμου ὅτι ὁ ποιήσας* αὐτὰ* ἄνθρωπος ζήσεται ἐν* αὐτοῖς.*	5 Ty om den rättfärdighet som lagen ger skriver Mose: <i>Den människa som håller buden skall leva genom dem.</i>	Här citerar Paulus direkt från Septuagesima 3 Mos 18:5 där det står att det är Herrens ord. Här säger Paulus att Mose skriver. När man ser att eftersom Kristus är slutet på lagen så måste det innebära att dessa ord ingår i Kristi uppfyllande av lagen. Paulus vill på retoriskt sätt peka på att det Gud gör är evigt, men här är det Mose som har skrivit det. Det här är

		avgörande för Paulus som var laglörd. Kan man bli rättfärdig genom att hålla hela lagen? I Gal 3 beskriver Paulus med ett citat från 5 Mos 27:26 som han inte tar upp här. Där anges att den blir förbannad som inte håller sig till hela lagens bokstav. Det retoriska som ligger i hela Pauli tankegång är två saker: 1. Kristus har fullgjort hela lagen och lagt rättfärdigheten för oss genom tron. 2. Det är inte möjligt att vi, med vår gamla människa, någonsin kan uppfylla hela lagen. Det retoriska ligger i punkt 2. Paulus vill göra tydligt att, visst kan man bli rättfärdig genom lagen, men då måste man hålla hela lagen och det finns ingen människa som någonsin har gjort eller kommer att göra. Den mänskan kommer därför, enligt lagen, att vara förbannad och endast Jesus Kristus kan, genom tron, rädda henne och göra henna rättfärdig. Det här betyder alltså inte att lagen är åsidosatt, den är fullgjord genom Kristus.
10:6 ἡ δὲ ἐκ πίστεως δικαιοσύνη οὕτως λέγει· μή εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου· τίς ἀναβήσεται εἰς τὸν οὐρανόν;* τοῦτ' ἔστιν Χριστὸν καταγαγεῖν·	6 Men den rättfärdighet som tron ger säger: <i>Fråga inte i ditt hjärta: Vem skall stiga upp till himlen?</i> – det vill säga för att hämta ner Kristus –	Då kommer Paulus till frågan hur vi får tron. Är det genom att hämta ner Kristus från himlen? nej. Paulus använder här ett citat från 5 Mos 30:12 som handlar om var vi kan få tag i lagen och får som svar att den finns i våra hjärtan. Gud har gripit in i denna värld och gett oss av sin lag. Nu är lagen fullgjord i Kristus och därför är det i Kristus vi får del av hela lagens rättfärdiggörelse.
10:7 ἢ· τίς καταβήσεται εἰς τὴν ἄβυσσον; τοῦτ' ἔστιν Χριστὸν ἐκ νεκρῶν ἀναγαγεῖν·	7 eller: <i>Vem skall stiga ner i avgrunden?</i> – det vill säga för att hämta upp Kristus från de döda.	Paulus fortsätter här samma citat men kopplar det till Kristus eftersom Kristus har fullgjort lagen. Dessa versar blir alltså Pauli förklaring till det han skrev om att Kristus är slutet (eller målet) för lagen vilket innebär att lagen är fullkomnad i Kristus.
10:8 ἀλλὰ τί λέγει; ἐγγύς σου τὸ ῥῆμά ἐστιν ἐν τῷ στόματί σου καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου*, τοῦτ' ἔστιν τὸ ῥῆμα τῆς πίστεως ὃ κηρύσσομεν·	8 Vad säger den då? <i>Ordet är nära dig, i din mun och i ditt hjärta</i> – det vill säga trons ord, det som vi förkunnar.	Tron finns inom oss och kommer till uttryck hos oss genom munnens bekännelse och i våra hjärtan. Citatet följer 5 mos 30:14.
10:9 ὅτι ἐὰν ὁμολογήσῃς ἐν τῷ στόματί σου κύριον Ἰησοῦν καὶ πιστεύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὅτι ὁ θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ·	9 Ty om du med din mun bekänner att Jesus är herre, och i ditt hjärta tror att Gud har uppväckt honom från de döda, skall du bli räddad.	Det här leder fram till Pauli slutsats att när man bekänner Jesus som herre med sin mun och tror att Gud har uppväckt Kristus från de döda, då blir man räddad. "Jesus är herre" är troligen den första bekännelsen man hade vid den här tiden. Att Jesus är herre "kyrion" tar Paulus upp i flera av sina brev där han talar om att allt har blivit sammanfattat i Kristus Kol 1:17, att Gud har lagt allt under hans fötter Ef 1:22 (som är ett citat från Ps 8:7) och att Gud har upphöjt honom över allt annat Fil 2:9. Jesus är verkligen herre. Gud har gjort honom till det och utsett Kristus att vara herre över allting. Det här var en självklarhet i den första kyrkan och Jesus sa ju också själv till sina lärjungar: "Ät mig har gets all makt i himlen och på jorden." Matt 28:18.

10:10 καρδία γὰρ πιστεύεται εἰς δικαιοσύνην, στόματι δὲ ὁμολογεῖται εἰς σωτηρίαν.	10 Hjärtats tro leder till rättfärdighet och munnens bekännelse till räddning.	Paulus har förstått att eftersom Kristus är slutet av lagen, vilket innebär att hela lagen är uppfylld i Kristus och gäller nu helt och fullt i Kristus som Gud har sammanfattat allt i, måste det innebära att lagens uppfyllelse, som leder till rättfärdighet nu sker genom tron och inte genom gärningar. Därför är det hjärtas tro som nu leder till rättfärdighet. Det innebär inte att något har ändrats i sak utan det väsentliga är att vi inser att detta är Guds plan med oss människor. Vi kunde inte uppfylla lagen, vilket hade inneburit att alla människor gått förlorade. Men Guds plan var redan från början att lagen skulle uppfyllas i Kristus som vi får del av genom tron. Eftersom Gud är kärleken och inte vill tvinga på oss denna räddning, måste vi bekänna. Därför skriver Paulus att vi genom våra ord i bekännelse blir räddade.
10:11 λέγει γὰρ ἡ γραφή· πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ’ αὐτῷ οὐ κατασχυνθήσεται.*	11 Skriften säger ju: <i>Ingen som tror på honom skall stå där med skam.</i>	Det här citatet från skriften hämtar Paulus från Jes 28:16, samma citat som han använde tidigare i Rom 9:33 och som Jesus hänvisade till när det var tal om att med denna sten avses Messias, Kristus. Paulus vill därmed tydligt peka på att det han här tar upp verkligen ingår i den plan Gud lagt upp och används här som ett bevis för att det han skriver om tron på Kristus och vad det innebär också är förutsagt hos profeterna.
10:12 οὐ γὰρ ἐστὶν διαστολὴ Ἰουδαίου τε καὶ Ἑλλήνου, ὁ γὰρ αὐτὸς κύριος πάντων, πλουτῶν εἰς πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους αὐτόν·	10 Det är ingen skillnad på jude och grek; alla har samme herre, och han ger av sin rikedom åt alla som åkallar honom.	Nu tar Paulus upp en tanke som de säkert hade funderat mycket över i den fariseiska skolan. Gäller räddningen enbart judarna eller gäller den alla? Egentligen har Paulus ägnat mycket tankearbete redan tidigare i Romarbrevet och kommit fram till slutsatsen att Kristi verk gäller alla människor. Vi ser det t ex i Rom 4:17, 5:15. Pauli baktanke kanske var att eftersom alla dör pga Adams synd så måste frälsningen också gälla alla. Alla, både judar och greker, både judar och hedningar som alla står under Adam, måste också alla som står under Kristus få del av det eviga livet. Detta därför att Kristus är herre över alla människor.
10:13 πᾶς γὰρ ὃς ἂν ἐπικαλέσῃται τὸ ὄνομα κυρίου σωθήσεται.*	13 Ty var och en som åkallar Herrens namn skall bli räddad.	Här hämtar Paulus ett ord från profeten Joels bok Joel 2:32 som handlar om den yttersta tiden då Gud ska utgjuta sin ande över alla. Alla som åkallar Herrens namn ska bli räddade. Man kan fundera över om detta bibelord gäller endast Israels folk eller om det gäller alla. Men som det står skrivet i Joels bok att var och en ska åkalla Herrens namn samt vad Paulus redan har skrivit att Gud har sammanfattat allt i Kristus, så måste det innebära att det är Kristus som avses med Herrens namn.
	<i>Alla lyssnade inte till evangeliet</i>	

10:14 Πῶς οὖν ἐπικαλέσωνται εἰς ὃν οὐκ ἐπίστευσαν; πῶς δὲ πιστεύσωσιν οὗ οὐκ ἤκουσαν; πῶς δὲ ἀκούσωσιν χωρὶς κηρύσσοντος;	14 Men hur skall de kunna åkalla den som de inte har kommit till tro på? Hur skall de kunna tro på den som de inte har hört? Hur skall de kunna höra utan att någon förkunnar?	Men hur är det med dem som inte har fått höra budskapet om Kristus, vad gäller för dem? Det här har Paulus tagit upp redan i Rom 2:14-16, men frågan är om det här handlar om detta. Troligen är det inte just det som Paulus här vill ta upp. Biforskare har kommit fram till att Paulus här menar både rent allmänt men särskilt det judiska folket. Den här växlingen är ganska logisk för det finns en skillnad mellan det judiska folket och hedningarna samt en likhet. Det judiska folket har, som det utvalda folket, redan före Kristus haft möjligheten att inse Guds plan med lagen och rättfärdiggörelsen, men när Kristus kom och uppfyllde lagen, så ville man ändå inte tro. Det är skillnaden. Frälsningen är likheten som gäller för alla. Enligt det lärosystem som Paulus var uppväxte med ställs frågor och svar ges. Här ställer han fyra frågor (den fjärde kommer i nästa vers) som i sig själva ger svar. Det är självklart att man inte kan komma till tro på något som man inte hört om. Det är självklart att man inte kan ha hört om inte något har sagt något. Men om någon ska förkunna och berätta så måste denne någon vara utsänd.
10:15 πῶς δὲ κηρύξωσιν ἐὰν μὴ ἀποσταλῶσιν; καθὼς γέγραπται· ὡς ὥραῖοι οἱ πόδες* τῶν εὐαγγελιζομένων [τὰ] ἀγαθὰ.*	15 Hur kan någon förkunna utan att vara utsänd? Det står skrivet: <i>Skönt ljuder stegen av dem som bär bud om goda ting.</i>	Paulus använder här ett citat från Jes 52:7 men här följer han in Septuagesima utan gör troligen en egen översättning och tar inte med hela versen, några handskrifter har rättat till det och tar med orden om fred som finns med i Jes, man har uppfattat att det troligen är senare tillägg. Men oavsett det är budskapet detsamma. Det Paulus vill tala om, utifrån Jesaja som talar om en framtida Messias, det är att budskapet redan är framlagt. Gud har sänt ut en härold som har förkunnat evangeliet om frälsningen till alla folk och i synnerhet till det judiska folket.
10:16 Ἀλλ' οὐ πάντες ὑπήκουσαν τῷ εὐαγγελίῳ. Ἡσαΐας γὰρ λέγει· κύριε, τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν;*	16 Men alla lyssnade inte till budskapet. Ty Jesaja säger: <i>Herre, vem satte tro till det vi förkunnade?</i>	Men man var inte beredd att lyssna eller bry sig om budskapet. Då citerar Paulus från Jes 53:1 och det är nästan ordagrant från Septuagesima, men den andra delen är inte med "för vem var Herrens makt uppenbar". Det här citatet ingår i den del av Jesaja som beskriver Messias och Messias gärning. Jesus hade gått runt och förkunnat och använt sig av Jesajas uttryck om evangeliet. Varje sann jude borde redan under Jesu förkunnelse insett att han kom med evangeliet, det goda budskapet om frälsningen. Man kan tänka sig att Paulus medvetet klipper av versen från Jesaja. Det kan vara så att han använde det här citatet som en del av hur man på den tiden hänvisade till bibelord genom att bara läsa början och sedan kunde man resten, precis som vi idag skriver tex Jes 53:1ff. Även om man inte kan utläsa att det var så är det en god tanke som leder fram till nästa steg i nästa vers.

10:17 ἄρα ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς, ἡ δὲ ἀκοή διὰ ῥήματος Χριστοῦ.	17 Så bygger tron på förkunnelsen och förkunnelsen på Kristi ord.	Att tron bygger på förkunnelse är det som ger svar på Pauli frågor i vers 14-15. Den förkunnelse det handlar om är Kristi ord som troligen vid denna tid var samlade och spridda i olika former av minnesanteckningar som evangelisterna sedan kom att sammanställa eller som de redan hade börjat sammanställa, vi vet inte. Vi har ganska många handskrifter, men många av dem är endast brottstycken. Vi har förutsatt att de är brottstycken som avskrifter av Nya testamentets texter, men några av dem kan faktiskt vara avskrifter av minnesanteckningar. Om detta är det helt omöjligt att uttala sig om, vi vet helt enkelt inte. I denna framställning använder Paulus inte ordet "logos" om Kristi ord, utan "räματος" vilket i framställningen troligen är det riktiga. Ordet logos handlade om Guds Ord eller Skriftens ord som Paulus också använder tex i kap 9. Men här handlar det inte om annat än om Jesu förkunnelse och språkmässigt är ordet "räματος" det riktiga i framställningen. Ordet "logos" kom senare i kristenheten att användas som en beskrivning av Kristus som vi särskilt ser i inledningen av Johannes evangelium. Om ordet redan fått den kopplingen vid Pauli gärning är omöjligt att säga.
10:18 ἀλλὰ λέγω, μὴ οὐκ ἤκουσαν; μενοῦνγε· εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν* καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν.*	18 Men då frågar jag: kanske har de aldrig hört den? Visst har de! <i>Över hela jorden nådde deras röst, till världens ändor deras ord.</i>	Här citerar Paulus från Ps 19:5 som handlar om att "himlen förkunnar Guds härlighet". Men vilka är de som Paulus åsyftar här? Vi förstår av nästa vers att han här menar Israels folk. De har nåtts av förkunnelsen om Kristi ord. Man kan lätt uppfatta att Paulus här menar att budskapet om Kristus har nått över hela jorden och att det därför är underligt att inte också hedningarna har nåtts av budskapet. Men här talar Paulus om Israels folk. Han är troligen fullt medveten om sina växlingar meöan Israels folk och hedningarna som blir tydliga först när man läser hans framställning ihop och inte ser det vers för vers. Här har Paulus växlat över till att tala enbart om Israels folk vilket blir tydligt i nästa vers.
10:19 ἀλλὰ λέγω, μὴ Ἰσραὴλ οὐκ ἔγνω; πρῶτος Μωϋσῆς λέγει· ἐγὼ παραζηλώσω* ὑμᾶς ἐπ' οὐκ ἔθνει,* ἐπ' ἔθνει ἀσυνέτῳ παροργιῶ* ὑμᾶς.	19 Då frågar jag: kanske Israel inte förstod? Nej, redan Mose säger: <i>Jag skall väcka er avund mot ett folk som inte är något folk; mot ett folk utan förstånd skall jag väcka er vrede.</i>	Här talar Paulus om Israels folk och använder ett citat från 5 Mos 32:21 där Mose framför en sang när han precis har utsett Josua att efterträda honom. Orden kommer från beskrivningen om vad som händer när folket inte följer Gud utan förlitar sig på andra gudar. Om nu Israels folk inte följer Gud i hans plan och istället gör Guds lag till en avgud, då följer de inte Guds vilja, lyssnar inte på vad Gud har bestämt och förutsagt ska ske i den yttersta tiden då lagen ska vara Guds egendom och uppfyllas i Kristus. Då kan Guds lag, som dock är helig och god, ändå bli som något som sätter Gud vid sidan av och blir en avgud. Då gäller dessa ord som Mose förkunnar om i slutet av sitt liv. Det kan nog vara lite av Pauli hunor i detta citat när han faktiskt har sett att det har blivit precis så som Moses sa.

10:20 Ἡσαΐας δὲ ἀποτολμᾷ καὶ λέγει· εὐρέθην [έν] τοῖς ἐμέ μὴ ζητοῦσιν,* ἐμφανῆς ἐγενόμην* τοῖς ἐμέ μὴ ἐπερωτῶσιν.*	20 Och Jesaja går så långt att han säger: <i>Jag blev funnen av dem som inte sökte efter mig, jag visade mig för dem som inte frågade efter mig.</i>	Paulus vill stryka under det här med ytterligare två citat. Detta första från Jes 65:1 och nästa från Jes 65:2. Paulus har nu talat om Israels folk, men han skriver ju till både judar och hedningar. Både här som tidigare i Rom 9:25 och 9:30 lägger han in hur det då blev med hedningarna. Att Paulus på det här sättet växlar mellan Israels folk och hedningar visar med all tydlighet att Guds plan inkluderar båda. Gud har inte gett upp Israels folk, det är de som inte har förstått och tagit emot Kristus i tro. Däremot har hedningarna, även om de inte vare sig sökte Gud eller tron, genom förkunnelsen tagit emot Kristus i tro.
10:21 πρὸς δὲ τὸν Ἰσραὴλ λέγει· ὅλην τὴν ἡμέραν ἐξεπέτασα τὰς χεῖράς μου* πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα* καὶ ἀντιλέγοντα*.	21 Men om Israel säger han: <i>Hela dagen har jag räckt ut mina händer mot ett olydigt och motspänstigt folk.</i>	Paulus vill framhålla att Gud inte vänt sig bort från Israels folk. Gud räcker ut sina händer, men de vill inte lyssna. Citatet är hämtat från Jes 65:2. Här ser Paulus att redan Jesja har talat om de than nu talar om. När Israels folk inte velat lyssna och följa Guds vilja och plan då har Gud vänt sig till hedningarna, vilka ingår i planen om hela världens frälsning. Men samtidigt att Gud inte vänder sig från Israels folk utan sträcker ut sina händer också fortsättningsvis. Problemet ligger inte hos Gud utan hos Israels folk. Nu kommer vi in i ett nytt kapitel, men för Paulus fanns det ingen kapitelindelning. Hans framställan i detta ärende är inte avslutat utan fortsätter direkt på.